

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

A B O N A M E N T U L :
 pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 " " Magistrați } 350 Lei pe an
 " " Avocați }

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

Ubb

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AL. ULVINIANU

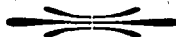
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL. I. MĂNESCU
licențiat în drept și în filosofie
adv. stagiar

S U M A R :

Dreptul de cetățenie și registrele de naționalitate de *C. Ciolac*.
 Cumpărătorul imobilului ipotecat nu poate invoca dreptul său
 personal de asanare de *Liviu Teclu*.
 Recursul în casare la Tribunal.

Jurisprudențe Civile cu o notă de *Al. Ulvianu*.
 Jurisprudențe Procedurale.
 Jurisprudențe Penale.
 Jurisprudențe la diverse legi

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

A apărut:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră

*Migrațiuni controlul
străinilor*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu   **Nic. V. Mândru**
prim-președinte Trib. Arad   Jude-președinte Trib. Arad
Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și interesate :   PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sarmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;   Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda   Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

Ordonanțe Ministeriale

(Ordine circulare, decizii și instrucțiuni cu caracter juridic)

Apare lunar sub Direcția :
I. Mănescu, președinte la
Curtea de Apel Cluj.

Abonamentul 180 lei pe an
Un număr 40 lei.

Constantin Sudețeanu
Docent Universitar

Opinia publică

Analiza condițiilor și aspectelor ei.   Cluj 1935
De același autor

a apărut : **Durkheim și școala** sociologică franceză.

A APĂRUT :

Buletinul Legilor

care publică legile,
regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul . . . . . 700 lei anual
Pentru magistrați și avocați . . . 500 „ „
Plătibil și în rate de minimum 50 lei

**Administrația la Curtea de
Apel Cluj**

E Cristoforeanu

Doctor în drept dela Roma. Avocat

Tratat
de
Drept Cambial

Vol. I.

A apărut

**Colecția de legii și
regulamente Tomul
XIII. partea I. pentru
anul 1935**

a Consiliului legislativ.

Dreptul de cetățenie și registrele de naționalitate.

Legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române a prevăzut în art. 64 și urm. întocmirea unor liste de cetățeni, menite a stabili calitatea de cetățeni români a indigenilor din ținuturile alipite, cari în conformitate cu tratatul dela Trianon și cu art. 56 din lege sunt considerați a fi dobândit de drept cetățenia prin faptul alipirii.

Dar, cu tot zeul autorităților investite cu alcătuirea acestor liste, erorile și omisiunile s'au produs din abundență. Iar afișarea listelor pentru exercitarea apelului de către cei interesați nu a putut remedia răul, căci este în deobște cunoscut cât de puțin eficace este sistemul afișării, mai ales în cazul neștiutorilor de carte și a celor care duc o viață mai retrasă. Astfel, termenul de apel a expirat fără ca cei interesați să fi putut cunoaște erorile și mai ales omisiunile, încât numeroși indigeni, români sau minoritari, ai căror părinți și străbuni s'au născut în ținuturile alipite, s'au văzut deposedați de dreptul de cetățenie; și, pentru că după regulile de drept internațional nu dobândiseră altă cetățenie, au rămas a fi considerați drept „heimatloși“.

Marele număr al persoanelor ce se găsesc în această situațiune, precum și importanța pe care o are pentru ele împrejurarea de a li se recunoaște sau nu dreptul de cetățenie, a format adeseori obiectul de preocupare a juriștilor și a oamenilor politici. Chestiunea s'a discutat și în Parlament cu prilejul votării art. 1 din legea conversiunii; dar nu a putut fi până în prezent favorabil soluționată, pentru că s'a dat prea mare importanță art. 67 din lege, care spune că locuitorii netrecuți în listele definitive de cetățenie nu pot dobândi naționalitatea română decât prin naturalizare.

În cele ce urmează, vom încerca să evidențiem că acest text — care de altfel nu este precis — contrazice atât principiul fundamental înscris de legiuitor în art. 56, cât și prevederile Tratatului dela Trianon; că suntem deci în fața unei inadvergente a legiuitorului și că dispozițiunea este inaplicabilă.

Există un principiu consacrat în dreptul internațional, după care ori de câte ori un teritoriu se deslipește dela un stat pentru a se anexa la un altul, toți indigenii dobândesc cetățenia noului stat din care vor face parte.

O aplicațiune a acestui principiu s'a făcut și prin Tratatul dela Trianon, al cărui art. 61 este astfel redactat:

„Orice persoană având indigenatul (pertenența) pe un teritoriu făcând parte anterior din teritoriile fostei monarhii austro-ungare, va dobândi, de plin drept și cu excluderea naționalității unqare, naționalitatea statului ce exercită suveranitatea asupra zisului teritoriu“.

Respectând această clauză a tratatului, România a înscris dispozițiunea cuprinsă în art. 56 din legea privitoare la dobândirea și

pierderea naționalității române, dispozițiune care are următorul cuprins:

„Sunt și rămân cetățeni români, fără a fi obligați să îndeplinească vreo formalitate, locuitorii de mai jos, care până la data promulgării legii de față nu vor fi optat pentru o altă naționalitate:

1. Toți locuitorii din Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramures, care aveau indigenatul (apartenența) la 1 Decembrie 1918.

2. Locuitorii din Basarabia care la data de 9 Aprilie 1918 aveau domiciliul administrativ după legile în vigoare în Basarabia“.

Articolul mai conține o serie de aliniate în care se prevăd și alte categorii de locuitori. Să analizăm acest text pentru a evidenția mai bine caracterul dispozițiilor sale.

Textul începe printr'o declarațiune categorică: „Sunt și rămân cetățeni români...“ — care arată că nu este vorba de o dobândire a naționalității române la data promulgării legii, ci de o recunoaștere a acestei calități.

Apoi se arată că nu este necesară îndeplinirea vreunei formalități, de unde rezultă că legiuitorul român a adoptat în totul principiul pus de art. 61 din Tratatul dela Trianon, care după cum am văzut prevede că cetățenia se va dobândi de plin drept.

Din această declarațiune a legii se desprinde o consecință foarte importantă. Legea având un caracter retroactiv, pentru că nu conferă drepturi, ci le recunoaște, rezultă că din clipa alipirii la România, adică dela 1918, toți locuitorii indigeni ai ținuturilor care au format fostul imperiu habsburgic, au devenit cetățeni români, iar legea le recunoaște și pe viitor acest drept de cetățenie. Același lucru și pentru locuitorii Basarabiei. Prin urmare, nici o îndoială că timp de 6 ani, dela Unire până la promulgarea legii, toți locuitorii indigeni ai Transilvaniei, Bucovinei, Crișanei, Banatului, Maramureșului, Sătmarului și Basarabiei s'au bucurat de cetățenia română, bine înțeles dacă n'au optat pentru altă naționalitate; dreptul de cetățenie s'a născut pentru toți locuitorii prevăzuți în art. 56 chiar dela Unire, sub condițiunea rezolutorie a opțiunii pentru altă naționalitate.

Întrebarea firească ce se naște este: în ce chip au putut unii din acești locuitori să piardă dreptul de cetățenie și să fie reduși la starea de heimatloși, prin împrejurarea de a fi fost omiși din registrele de naționalitate? Căci cetățenia nu se poate pierde decât în baza unui text precis de lege; iar art. 36 și urm. din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române enumeră în mod limitativ toate modurile în care se poate pierde naționalitatea română, fără a pomeni însă că cineva poate să piardă naționalitatea română prin faptul că a fost omis din registrele de cetățenie.

Confuziunea a pornit dela gresita interpretare a dispozițiilor cuprinse în art. 64—68 din lege. Aceste texte, completate de regulament, prevăd modul cum se vor forma registrele de naționalitate. Există însă o dispozi-

țiune din lege, a cărei redactare face să se creadă că locuitorii necuprinși în listele și registrele de cetățenie nu ar mai putea dovedi prin nici un mijloc că intră în prevederile art. 56. Iată ce cuprinde art. 67: „Toți locuitorii care nu vor fi cuprinși în aceste liste sau nu vor fi obținut hotărârea judecătorească potrivit art. 64, dela data promulgării legii de față, nu pot dobândi naționalitatea română decât prin unul din mijloacele arătate la art. 7 și următorii“.

Acest text nu este clar. Se pare că legiuitorul a înțeles că toți locuitorii, care nu vor fi cuprinși în listele definitive, nu vor mai putea invoca art. 56, și deci, fiind considerați că n'au fost niciodată cetățeni români, sunt obligați să ceară naturalizarea, dacă vor să se bucure de cetățenia română. În orice caz, aceasta este interpretarea pe care a precizat-o regulamentul și pe care se bazează discuțiunea urmată în Cameră cu prilejul votării legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Lăsând la o parte împrejurarea că textul este redactat foarte confuz, căci nu precizează tocmai esențialul, adică dacă faptul că anumiți locuitori au fost în mod definitiv omiși din registre este de natură a-i face să piardă drepturile consfințite de Tratatul dela Trianon și de însăși legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române (art. 56), — vom discuta această dispozițiune și vom încerca să arătăm că așa cum a fost interpretată constituie o inadvertență a legiuitorului și este inaplicabilă.

De obicei putem distinge într-o lege două categorii de dispozițiuni:

Într-o primă categorie intră principiile generale care au călăuzit pe legiutor și pe care le-a tradus în norme de drept. În această categorie se cuprind dispozițiuni formând o unitate juridică și care adeseori au legături de strânsă colaborare și cu dispozițiuni din alte legi; sunt texte care consacră drepturi, care organizează principial instituțiunile de drept public sau privat, și așa mai departe.

În a doua categorie se cuprind dispozițiunile care au mai mult un caracter administrativ, care complectează legea prin măsuri practice menite să înlesnească aplicațiunea ei și să o facă mai de folos.

Dispozițiunea cuprinsă în art. 56 din legea care ne preocupă face parte din prima categorie; în acest text este vorba de dreptul de cetățenie al tuturor locuitorilor ținuturilor alipite, în legătură cu angajamentul luat prin Tratatul dela Trianon de toate statele succesoare. Aici, prin urmare, s'a concentrat atențiunea legiuitorului; aici este sediul materiei dreptului de cetățenie al locuitorilor ținuturilor alipite. Și am văzut că după acest text, care traduce și precizează art. 61 din Tratatul dela Trianon, toți locuitorii indigeni la data Unirii sunt și rămân cetățeni români, fără a fi obligați la facerea vreunei formalități.

Art. 67 este cuprins într-o altă categorie de preocupări a legiuitorului.

După ce a stabilit cine și în ce condițiuni este cetățean român, legiuitorul se ocupă de o

problemă practică. Căci nu e de ajuns a se ști că toți locuitorii indigeni din ținuturile alipite la data unirii sunt și rămân cetățeni români; trebuie pus la îndemâna acestora și o modalitate lesnicioasă de a-și dovedi dreptul de cetățenie, de oarece condițiunile cerute de art. 56 sunt destul de greu să fie stabilite, și această dificultate crește mereu prin trecerea timpului. Pentru a preîntâmpina și a nu pune pe cetățenii prevăzuți de art. 56 în situațiunea ca, atunci când ar avea interes să-și stabilească dreptul de cetățenie, să fie obligați a face, pe cale principală sau pe cale de excepțiune, dovada îndeplinirii condițiunilor cerute de acest text, legiuitorul a impus să se întocmească din oficiu registrele de cetățenie prevăzute de lege și de regulament. Certificate de naționalitate nu se vor putea da, în ținuturile alipite, decât locuitorilor trecuți în aceste registre, care au deci rolul unor hotărâri definitive de constatare a naționalității române, pentru persoanele trecute în ele.

Dar în privința celor netrecuți în aceste registre?

Pot fi mai multe ipoteze:

1. Cineva a fost mai întâiu trecut în listele de cetățenie, dar în urma apelului declarat de o persoană interesantă, conform art. 64, s'a ordonat stergerea lui. Evident că această hotărâre de ștergere, odată definitivă, constată în mod irevocabil că cel șters nu îndeplinește condițiunile art. 56 și deci că nu este cetățean român. Pentru cazul acesta, art. 67 nu este lipsit de sens, căci celor ce se găsesc în situațiunea aceasta negreșit că nu le rămâne decât calea naturalizării, dacă vor să se bucure de cetățenia română.

2. Un locuitor omis din liste face apel, conform art. 64, dar apelul i se respinge. Nici acesta nu va fi primit să stabilească vreodată în nici un fel că îndeplinește condițiunile art. 56, căci și în cazul său ne-am lovi de *autoritatea lucrului judecat*.

Când însă un cetățean a fost omis din liste, iar omisiunea nu a fost relevată prin nimic, atunci nu vedem cum această simplă omisiune poate fi ridicată la rangul de *hotărâre definitivă*, pentru a nu se mai permite stabilirea unui drept consfințit de lege și de tratate.

Este de principiu că efectele unei hotărâri sunt limitate la speța pe care a avut-o în cercetare autoritatea dela care emană. Peste cele constatate de această autoritate, deducțiunile ce s'ar putea face nu au nici o tărie. În cazul care ne preocupă, autoritatea a constatat doar atât: că o serie de locuitori îndeplinesc cerințele legii pentru a fi cetățeni români; iar o altă serie (acei în privința cărora s'a stabilit pe calea apelului că nu sunt cetățeni români) nu îndeplinesc aceste condițiuni. Dar nimeni nu a constatat că locuitorii care au fost pur și simplu omiși și în privința cărora nu a avut loc niciun fel de judecată, îndeplinesc sau nu condițiunile cerute de lege.

Rezultă că în privința acestor locuitori *proba cetățeniei poate fi făcută după dreptul comun*. Legiuitorul a încercat să facă tuturor locuitorilor din ținuturile alipite o însemnată

înlesnire, dispunând alcătuirea registrelor de cetățenie. Dacă totuși cineva a fost omis, iar omisiunea a trecut neobservată, consecința nu poate fi decât aceasta, că pentru el măsura luată de legiuitor nu și-a ajuns scopul, încât nu-i rămâne decât să uzeze de calea dreptului comun.

Acesta trebuia să fie, în economia logică a legii și în lumina principiilor de drept, rostul registrelor de naționalitate: o lucrare administrativă menită să ușureze locuitorilor sarcina probatiunii condițiilor cerute de art. 56. Nici o legătură nu trebuia făcută între dreptul de cetățenie în sine, și faptul înscrierii sau omisiunii de a fi înscris în registre. Acest drept a fost atât de categoric recunoscut prin art. 56, încât dispozițiunea art. 67 apare ca o inexplicabilă inadvertență. Autorul legii a uitat, în momentul când a voit să precizeze rostul registrelor și consecințele neînscriserii în ele, că toată această procedură nu era decât un mijloc administrativ de stabilire sumară a dreptului de cetățenie, și că dreptul în sine, recunoscut de lege și de tratate, trebuia respectat, indiferent dacă cineva era sau nu înscris în registre. Redactorul art. 67 a uitat de Tratatul dela Trianon, de art. 56 din lege; a uitat și elementarele principii de drept și de echitate și a decretat că aceste registre constituiesc o dovadă peremptorie nu numai pentru faptele constatate în ele, dar chiar pentru lucruri care nu rezultă deloc din ele, și că locuitorii omisi (din cauza neglijenței celor însărcinați a trece, din oficiu pe toți îndreptățiții la cetățenie) sunt considerați a nu fi dobândit niciodată cetățenia română, chiar dacă ar putea stabili în mod indubitabil că îndeplinesc toate condițiile legii. În consecință, acești locuitori nu ar avea altă cale pentru dobândirea naționalității române decât naturalizarea prevăzută de art. 7 și urm. din lege!

Astfel, printr'o dispozițiune îndoelnică, strecurată la capătul unor texte menite să asigure din punct de vedere administrativ aplicarea legii, se desconsideră însuși principiul de drept înscris în lege (art. 56), și pe care restul dispozițiilor trebuia doar să-l întărească și să-l desvolte; se calcă în picioare tratatele și se despoae de dreptul de cetățenie un număr considerabil de locuitori, care nu au altă vină decât aceea de a nu fi cetit cu atenție listele de cetățenie afișate la primărie!

Care sunt consecințele acestei inadvertențe a legiuitorului?

Noi credem că o dispozițiune, chiar categorică, a unui text care nu se ocupă decât cu elaborarea unor norme practice de aplicare a unei legi, nu poate nesocoti însuși principiul care stă la baza legii. Și atunci, dacă există contradicțiune între textul care consacră un drept și un alt text care este menit să deslusească numai constatarea sau exercițiul aceluși drept, acest din urmă text trebuie să cedeze. Altfel, ar însemna să sacrificăm tocmai ceea ce a fost esențial în spiritul legiuitorului, pentru a lăsa să supraviețuească o formă goală, un simplu aparat administrativ, a cărui aplicare nu ar mai avea nici un rost.

Și mai e o chestiune a cărei soluționare impune imperios inaplicabilitatea art. 67. Acest text nu contrazice numai un principiu dintr'o lege ordinară. Principiul pus în art. 56 și pe care art. 67 îl nesocotește a fost consfințit de un tratat, prin care România, la fel cu celelalte țări succesoare, și-au luat angajamente formale ce trebuiesc respectate. Reprezentantii României au semnat, iar Parlamentul a ratificat obligațiunea de a considera pe toți locuitorii ținuturilor alipite ca cetățeni români de plin drept, dacă la data Unirii aveau indigenatul. A decide astăzi că între art. 56 din lege, care repetă dispozițiunile Tratatului dela Trianon, și art. 67, care le nesocotește, acesta din urmă ar trebui aplicat, ar însemna să admitem că în România s'a făurit o lege în flagrantă contrazicere cu Tratatul dela Trianon: căci pe când acest tratat cere ca locuitorii indigeni ai teritoriilor alipite să fie considerați de plin drept ca cetățeni români, art. 67 din lege condiționează dobândirea cetățeniei de o sumă de formalități.

Art. 67 este deci inaplicabil și din acest punct de vedere, căci el nu contrazice numai principiul fundamental înscris în art. 56, ci și obligațiunea luată de statele succesoare prin Tratatul dela Trianon, art. 61, text care constituie temeiul și ratiunea însăși a tuturor dispozițiilor din lege privitor la dreptul de cetățenie al indigenilor din ținuturile alipite.

Redactorul art. 67 a voit probabil să înscrie o sancțiune pentru acei dintre locuitori, care din neglijență sau cu vreun scop ascuns nu se interesează de înscrierea lor în listele de cetățenie. Dar aplicarea acestei sancțiuni ar nega însuși principiul legii, după cum am văzut; și în această luptă dintre principiu și o dispozițiune cu caracter lăaturalnic, aceasta din urmă trebuie să cedeze.

Registrele de cetățenie vor rămâne o lucrare foarte importantă, care va servi la eliberarea certificatelor de naționalitate pentru locuitorii înscrisi. Dar cei neînscrisi, cei care au fost omisi și au pierdut termenul de apel, vor putea să dovedească în conformitate cu dreptul comun îndeplinirea condițiilor cerute de art. 56. Este și aceasta o sancțiune destul de grea, căci în loc de a obține un certificat care face deplină probă, cel neînscris în registre va trebui să stabilească în mod îndoelnic că la data Unirii a fost indigen în ținuturile alipite, ceea ce de multe ori nu va fi tocmai ușor.

C. CIOLAC
magistrat

Cumpărătorul imobilului ipotecat nu poate invoca dreptul său personal de asanare.

Ipoteca este definită ca un drept real de garanție imobiliară. Ea este fundamental deosebită de fidejusiune, întocmai cum un drept real diferă de o obligațiune. Prin ipotecă se stabilește o legătură nemijlocită între creditor și imobilul dat în garanție, cu excluderea ori-

cărei alte persoane, deci cu excluderea și a tertului cumpărător.

Datorită dreptului de urmare esențial ipotecii, acest tertiu cumpărător suportă îndestularea creditorului ca și când imobilul ar fi rămas în proprietatea debitorului vânzător, căci el nu devine prin faptul cumpărării nici debitor, nici fidejutor și nu răspunde cu averea sa personală, decât numai cu imobilul ipotecat.

După formula din art. 466 C. C. A. creditorul are dreptul „să caute deplina sa îndestulare din lucrul gajat”.

Constituirea ipotecii este un act cu caracter de înstrăinare imobiliară și pentru valabilitatea ei se pretinde constituitorului să aibe la data constituirii ipotecii capacitatea de a înstrăina imobilul, de aceea cel ce cumpără un astfel de imobil, cumpără un lucru diminuat, micșorat cu tot ceea ce dă caracter de înstrăinare constituirii de ipotecă. El trebuie să tolereze efectul ipotecii.

Matei Cantacuzino în Elementele sale se exprimă astfel: „nu există corelațiune necesară între persoana debitorului și persoana care constituie garanția ipotecară, în acest înțeles că un tertiu poate să fie ținut ipotecariu (propter rem) fără a fi personal obligat, fie că a garantat în imobilul său datoria altuia (cauțiune reală) fie că a dobândit cu titlu singular un imobil ipotecat spre garanția obligațiilor fostilor proprietari”.

Prin simplul fapt al cumpărării, tertiu nu devine parte contractantă cu creditorul, așa dar transmiterea dreptului de proprietate asupra imobilului ipotecat, este și rămâne un act juridic străin și indiferent creditorului, un fapt care nu poate produce nici un prejudiciu și nici o modificare a drepturilor lui: *res inter alios acta*.

Ca drept accesoriu ipoteca se leagă de creanța pe care o garantează. Dacă această creanță se micșorează prin efectul vreunui fapt juridic sau al vreunei legi, ipoteca, accesoriul urmând soarta principalului, se restrânge ipso iure între aceleași limite și prin urmare dacă debitorul care a garantat datoria sa cu ipotecă beneficiază de dispozițiile legii de conversiune, cumpărătorul imobilului ipotecat indiferent de data când a cumpărat acest imobil, va putea invoca cu succes dreptul de asanare al debitorului vânzător, dar nu va putea invoca propria sa calitate de asanabil.

Fiind, de o parte strâns legată cu lucrul, de altă parte depinzând exclusiv de creanța garantată, ipoteca nu poate suferi nici o influență din partea tertului cumpărător, afară de cazul novatiunii.

Novatiunea prin care debitorul vânzător oferă creditorului pe cumpărătorul imobilului ca un nou debitor în locul său, însoțită de acceptarea acestor doi, adică așa numita delegațiune perfectă, având ca efect stingerea creanței originare garantate cu ipotecă și înlocuirea ei cu o nouă creanță garantată cu aceeași ipotecă, aduce eliberarea debitorului primitiv și înlocuirea lui cu cumpărătorul imobilului ipotecat. În acest caz cumpărătorul va putea invoca beneficiul său propriu de asana-

re, și nu va putea invoca beneficiul de asanare al debitorului vânzător.

Această schimbare nu se poate petrece în cazul delegațiunii imperfecte, adică acolo unde cumpărătorul numai s'ar alătura ca garant pe lângă debitorul originar, de oarece în acest caz garanția personală a cumpărătorului nu atinge garanția reală a imobilului și cumpărătorul ar putea invoca beneficiul său propriu de asanare numai când creditorul l'ar urmări în cealaltă avere a sa ca fidejutor. Cât timp însă, în această din urmă ipoteză, creditorul ar urmări imobilul ipotecat, este operantă numai calitatea de asanabil a debitorului originar.

Interpretarea ce am expus-o aici, ne este impusă nu numai de principiile de drept, dar și de spiritul legiuitorului din 7 Aprilie 1934, care peste tot, reglementând raporturile dintre creditori, debitori și fidejursorii lor, se ocupă numai cu raporturile de obligațiuni, convertindu-le pe unele dintre acestea, dar nicăeri nu atinge drepturile reale.

Este evident că instrucțiunile Ministerului de Justiție No. 69317 din 22 Iunie 1934, cari dau o interpretare tocmai inversă problemei, în sensul că ipoteca se leagă de persoana cumpărătorului, ne apar cu totul eronate. Ele nu pot avea vreo putere obligatorie.

LIVIU TECLU

iudecător la Jud. Urbană Cluj

Recursul în Casare la Tribunal.

(Urmare)

9. Depunerea motivelor.

Legea prevede că motivele recursului se vor arăta prin petițiunea de recurs sau printr'un memoriu separat, ce se va comunica intimatului cu cel puțin 10 zile înaintea termenului fixat pentru judecarea recursului. Textul acesta a dat loc la oarecari discuții. Ce a înțeles legea când a prevăzut că recursul se va comunica părții contrare cu cel puțin 10 zile înainte de ziua dezbaterii? A voit să fixeze o limită până la care recursul trebuie să fie motivat, sau a voit să acorde părții contrare o limită minimă de când să ia la cunoștință motivele de recurs? Și în acest caz până când pot fi depuse motivele, până la ziua dezbaterii, sau se mai poate acorda chiar și un termen?

Tribunalul Bălți (30 VI 1930, J. gen. 1932 pg. 53—54, cu o notă aprobativă a dlui R. G. Manolescu) Tribunalul Hotin (12 XII 1930 J. generală 1931 pg. 265 și 12 III 1931, jur. gen. 1931 pg. 1043) au hotărât în primul sens.

Tribunalul Putna (S. II, 9 1926, P. R. 1926 III 91) și Tribunalul Cluj (S. III, Nr. 1120—1935) au hotărât că motivele pot fi depuse până la ziua de judecată. Intre cele două din urmă este o deosebire de nuanță. Tribunalul Putna e de părere că recurentul poate să precizeze motivele și în sedință, în fața Tribunalului, câtă vreme Tribunalul Cluj e de părere că „recurentul are drept să depună motivele până în ziua dezbaterii, înainte de sedință”.

Motivele primei soluțiuni, care vede recursul nemotivat în cazul când nu s'au depus motivele cel puțin 10 zile înainte de desbatere, sunt următoarele:

1. Obligațiunea de a comunica recursul se află în legea accelerării judecăților. În spiritul acestei legi este ca judecarea să se facă fără posibilitate de târâgânire.

Legea prevede că recursul trebuie comunicat cu zece zile înainte de termen. Comunicarea presupune că s'a depus, căci altfel nu se poate comunica.

3. Legea nu prevede o nulitate expresă pentru această nedepunere, (sau necomunicare) dar nici nu e nevoie. Decăderea există de câteori un act nu se îndeplinește în termenul dat de lege. În acelaș articol 70, mai este un alt exemplu de asemenea termen: termenul de 5 zile în care trebuie depus recursul. Legea nu prevede nici o nulitate, totuș un recurs depus tardiv se va anula.

Argumentele de mai sus, sunt în parte întemeiate. E sigur că o instituție cuprinsă în legea accelerării, trebuie interpretată în spiritul general a acestei legi: de a ajunge la rezolvarea grabnică a litigiilor. E sigur mai departe că un termen fixat în mod imperativ până la care trebuie îndeplinit un act, cuprinde în sine în mod virtual, o decădere, atât în procedura română, cât și în procedura ardeleană¹⁶⁾. Care e însă acest termen? Legea întrebunțează cuvântul a comunica. Pentru comunicare nu prevede anumite formalități. Atunci comunicarea s'ar putea face și direct părții contrare, care de ex. înainte cu 10 zile ar primi motivele recursului cu ex. II, semnând pe original de primire, așa cum se obișnuște aci? Ce am decide despre un astfel de recurs a cărui motive ar fi depuse după această comunicare, cu 9 zile înainte de desbatere? Ar fi nemotivat? Greu de admis, fiindcă textul legii a fost respectat întocmai.

Dar legiuitorul, dacă voia ca motivele recursului să fie depuse înainte cu 10 zile de termenul de desbatere, la instanță, ar fi prevăzut expres, așa cum a făcut în legea Curții de Casatie. Termenul întrebunțat de el nu a fost echivoc. „A comunica“, însemnează că legiuitorul a voit ca motivele să ajungă la întinat, 10 zile înainte de desbatere, pentru a le studia, pentru a răspunde eventual.

Atunci nu mai rămâne să spunem decât că termenul până la care trebuie depuse motivele, este ziua debaterii. În adevăr legea prevede că recursul trebuie să fie motivat. Ea prevede că motivarea se face prin cererea de recurs sau printr'un memoriu separat. Deci exclude motivarea orală. Faptul dacă recursul este motivat sau nu se constată în sedință, în ziua debaterii. Atunci acest termen e cel până la care recursul trebuie să fie motivat.

Iată de ce soluția a doua ne pare mai conformă cu prevederile legii și cu spiritul legii accelerării.

De aci rezultă că a acorda un nou termen pentru motivare este inadmisibil. De altfel,

când legiuitorul a voit să acorde un termen, a spus-o expres (Legea jurisdicției muncii).

Toate acestea nu se referă la motivele de ordine publică, cari pot fi depuse, fără nici o discuție în sedință, susținute oral, sau pot fi invocate de Tribunal din oficiu. Motive de ordine publică, în procedura ardeleană sunt în primul rând cele amintite de art. 180 pr. civ. al. ultim, dar mai pot fi și altele. Ex. tardivitatea cererii de revizuire (Cas. III, Dec. 1273, 24 VI 1934, P. S. 846 1934). Excesul de putere calificat (P. R. I, 30 1928, nota d. g. Juliu).

10. Examinarea motivelor.

Tribunalul, după desbaterea contradictorie a recursului, examinează motivele de casare. Nu e nici un interes ca să se facă deosebire între motive cari atrag casarea totală și cele cari atrag casarea parțială, ca în legea Curții de Casatie (Hamangiu 207), căci casarea este totdeauna integrală.

„Dacă Tribunalul găsește întemeiate motivele pentru cari s'a atacat, evocă întreaga afacere“, zice al. 8, l. accelerării, ceea ce presupune că o casare e totdeauna integrală, bine înțeles în cadrele cererii de recurs.

Sentința judecătorei este în vigoare până la casare, după casare este cași când n'ar fi fost și n'are nici o putere, cum zice sugestivă expresie din l. Curții de Casatie. Astfel, până la casare, sentința, după cerere sentința ne mai existând, se perimă acțiunea, bine înțeles dacă după casare cauza a stat în nelucrare timpul prevăzut de procedura civilă.

Casarea se face prin hotărâre motivată. Hotărârea aceasta e mai adeseori intitulată sentință și se redactează separat de procesul verbal, ca oricare sentință. Sunt însă și instanțe cari o intitulează decizie (Trib. Cluj, S. IV 1715, 14 X 1935), poate în baza art. 418 Pr. civ. locală, care spune că se va decide prin încheiere, ori de câte ori legea nu prevede expres că trebuie să se dispună prin sentință.

Motivarea se face discutându-se fiecare motiv în parte. Odată un motiv admis, devine fără interes discutarea celorlalte.

Dacă recursul s'a respins, cauza e soluționată definitiv. În caz că recursul se admite, Tribunalul evocă întreaga afacere. Tribunalul nu trimite niciodată afacerea spre o nouă judecare la prima instanță, care a pronunțat hotărârea casată (Cas. I, 24 V 1905, B. p. 694. Dau: codul j. o. art. 107, p. 237; Cas. II, 12—1911. Jurispr. rom. 12—1911, cit. Botez: Noul codice, pag. 485).

Tribunalul nu va trimite nici în cazurile în cari prima instanță nu a judecat în fond, ci a admis o excepțiune prohibitivă. Tribunalul nu va trimite nici în cazurile în cari judecând în apel, conform art. 504 Pr. c. ar desființa sentința primei instanțe și ar retrimite cauza. În adevăr textul nu face nici o distincție, iar expunerea de motive a legii din 1907 făcea o caracteristică a recursului la Tribunal, din împrejurarea că acestea, după casare, reține totdeauna cauza pentru judecare în fond.

Desigur s'ar putea spune că în felul acesta se privează justițiabilii de o instanță. Argumentul pare impresionant la prima vedere, dar

¹⁶⁾ Herovanu : Procedura civilă. Vol. I. pag. 260 și 305.

e complet neîntemeiat. În adevăr cauzele în cari Tribunalul judecă în calitate de instanță de recurs sunt mici. Legea accelerării însă prevede că în cazurile acestea judecătoria judecă în primă și ultimă instanță. („Hotărârile pronunțate de judecătoriile de Ocoale în ultimă instanță...”) Totuși pentru a da părților o garanție în plus, li s'a deschis calea recursului, care e o cale extraordinară de atac. Dacă lucrul este așa, ne apare clar cât e de puțin întemeiat raționamentul referitor la privarea de o instanță.

În adevăr cum să te priveze cineva de o instanță, când nu ai dela lege decât una? Tribunalul nu e instanță de fond, ci de recurs. El judecă dacă sentința a fost bine sau rău dată și numai în cazul că a fost rău dată, casează și judecă în fond. În cazul acesta el e singura instanță de fond, ca și mai înainte judecătoria.

Ce însemnează însă a evoca întreaga afacere?

Am spus că îndată ce Tribunalul găsește, un motiv întemeiat, casează sentința primei instanțe. Va fi rolul său deci să dea o nouă hotărâre. Pentru a o putea da, va trebui să stabilească faptele, să completeze probatoriul și să încadreze faptele în drept. Părțile, pot deci, după casare, propune probe noi, chiar dacă omisiunea lor nu a fost motiv de casare. După casare pentru o chestiune care atinge fondul, părțile aflându-se din nou în fata unei instanțe de fond, vor putea avea cuvântul și vor putea cere chemarea la interogator, vor putea deferi jurământul etc.

Bine înțeles, în cazul când motivul va fi fost admis pentru o chestiune de drept (autoritate de lucru judecat, prescripție etc.) nu se va mai da cuvântul în fond, căci nu va mai fi nimic de discutat. Odată găsimu-se motivul întemeiat, se va admite recursul și se va respinge acțiunea fără nici o discuție.

Procedura care se aplică după casare, nu e procedura accelerării (vezi art. 60 l. accelerării din 1929 în comparație cu art. 53 l. accelerării din 1925), ci procedura de drept comun, așa cum e reglementată în art. 129 și urm. din Pr. civ. ardeleană, în părțile cari sunt aplicabile în noua situație.

Sentința judecătoriei e cași cum n'ar fi fost și Tribunalul se substituie primei instanțe, totuși cererea reconvențională în acest stadiu e inadmisibilă; s'ar opune la aceasta nu numai considerațiuni referitoare la urgența cauzei, ci și însăși rațiunea lucrurilor. În adevăr acțiunea reconvențională e un nou litigiu. Or, dacă s'ar admite ridicarea lui în acest stadiu, ar însemna, cum am arătat mai sus, ca Tribunalul să se pronunțe asupra lui în primă și ultimă instanță, fără drept de recurs. E admisibilă însă chemarea în garanție (art. 89 Pr. civ.) și intervenția, atât principala, cât și accesorie (art. 82 și urm. Pr. civ.).

Mai rămâne de clarificat o ultimă problemă. Legea spune că dacă Tribunalul găsește întemeiate motivele pentru cari s'a atacat sentința, evocă întreaga afacere, pe care o judecă în primă sau ultimă instanță, după regulile competenței sale.

Aceasta însemnează că Tribunalul va judeca uneori în primă instanță, alteori în ultimă instanță. Pentru a ne clarifica asupra interpretării acestui text să luăm următoarele ipoteze:

I. S'a făcut recurs într'o cauză sub 5000 lei. Tribunalul îl admite, evocă fondul și va judeca în ultimă instanță, în locul judecătoriei.

II. S'a făcut recurs într'o cauză peste 5000 lei, dar sub 50.000 lei. Tribunalul în acest caz, conform principiilor expuse mai sus, va trebui să considere recursul ca apel. Textul nostru nu are aplicare.

III. S'a făcut recurs într'o cauză peste 50.000 lei, care din gresală s'a introdus la judecătoria. În acest caz Tribunalul va casa pentru incompetență, pe care o poate ridica și din oficiu, dar în baza art. 70 l. accelerării, nu va respinge acțiunea, ci o va retine și o va judeca în primă instanță.

Cu aceasta am terminat partea studiului nostru referitoare la legea accelerării. Trebuie să mai adăugăm că considerăm aceste norme ca formând dreptul comun în materie de recurs la Tribunal și deci acolo unde legile speciale, cari dau acolo unde legile speciale, cari dau în competența Tribunalului judecarea recursului în casare, nu dispun, își vor afla aplicare.

11. *Legi speciale.*

O serie întseagă de legi speciale dau în competența Tribunalului judecarea recursurilor.

Astfel *Legea contributiunilor directe*, în art. 84, în cauzele în cari venitul impozabil este până la 100.000 lei.

Motivele: exces de putere, omisiune esențială, incompetență, violare de lege.

De remarcat că legea aceasta prevede expres că motivele de recurs se vor putea depune până la prima zi fixată pentru judecată, după care nu vor mai putea fi schimbate în fondul lor, nici adăugite.

Legea pentru jurisdicția muncii, prevede că recursul contra hotărârii lor date în primă și ultimă instanță, de către judecătoriile de muncă, se face în condițiunile stabilite prin legile judecătoriale de ocoale în vigoare, deci conform art. 70 l. accelerării, studiat mai sus.

Recursurile vor fi motivate sub sancțiunea nulității. Se va putea acorda un singur termen pentru motivare (art. 60).

Fiind aceasta o excepție dela art. 70 l. accelerării, unde nu se poate acorda un nou termen, legea a prevăzut-o expres.

Legea pentru asigurarea plății lucrului efectuat (art. 22). Hotărârile comisiunilor arbitrale, de pe lângă judecătoriile de ocoale, se vor ataca cu recurs la Tribunal, pentru violare de lege, omisiune esențială, exces de putere, eroare grosieră de fapt și — adăugă legea, după ce enunță aceste motive! — și toate celelalte cazuri prevăzute de art. 30 l. Curții de Casație și Justiție din 20 XII 1925.

Termenul de recurs este de 8 zile libere, dela comunicarea hotărârii.

În ce privește celelalte chestiuni, legea ne-dispunând, se vor aplica dispozițiunile art. 70 l. accelerării.

Legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice.

Cățile de judecată ale judecătoriei de ocol sau dau cu drept de recurs la Tribunal... în termen de 3 zile dela comunicare.

Recursul se va face la Tribunal numai pentru motivele și cu formele indicate în legea organică a Inaltei Curți.

Textul acesta laconic de natură a pune anumite probleme delicate.

Mai întâi e sigur că recursul va trebui să fie motivat conform legii Curții de Casație, în termen de 3 zile dela comunicare. Peste acest termen nu se vor putea depune nici recursul, nici motivele, căci conform art. 36 l. Curții de Casație, cererea de recurs va trebui să fie motivată prin însăș petiția de recurs, sau printr-o petiție separată, depusă înăuntrul termenului de recurs, care în cazul nostru e de trei zile numai (Trib. Cluj IV 20 1936, 16 I 1936).

Recursul va trebui să fie făcut cu formele prevăzute în legea Curții de Casație, adică cu expunerea enunciativă a motivelor (art. 36 l. C. Casație). Credem însă că în ce privește procedura se va aplica tot legea accelerării, care e de drept comun. Astfel Tribunalul găsind fondat un motiv, va casa reținând cauza pentru judecată în fond.

Ajungând la sfârșitul acestei comunicări, poate ar fi cazul să vorbim și despre organizarea recursului în proiectul de procedură civilă.

Timpul însă nu ne mai permite aceasta, dar nu o putem face nici din motivul că proiectul este încă în studiu. În tot cazul ca o caracterizare generală, se pare că proiectul va unifica toate dispozițiunile referitoare la recurs. De altfel din legile mai noi, se vede aceeași tendință.

Ca sfârșit, nu ne mai rămâne decât să ne întrebăm dacă Tribunalul își poate îndeplini menirea de a fi instanță de recurs sau nu? Multimea Tribunalurilor face ca jurisprudența stabilită de ele să fie foarte variabilă. La aceasta se mai adaugă faptul că hotărârile Tribunalurilor nu pătrund într'un cerc mai mare de cunoscători ai dreptului, de oarece se bucură de puțină publicitate. În special hotărârile acestora, în cauzele denumite „bagatelare“, în cari nu sunt angajate mari interese. Totuși în urma schimbărilor intervenite în chiar structura recursului, instanța de casare putând fi și o cercetătoare a fondului, Tribunalele, în această privință își îndeplinesc din plin menirea.

Nu putem dori altceva, decât ca Procedura nouă, să ne aducă norme amănunțite și precise, și privitor la procedura înaintea Tribunalurilor ca instanțe de recurs.

OCTAVIAN POPA
magistrat

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia Nr. 1112—1935. Președinția Dlul C. Crăciunescu cons.

Împrumuturi de războiu austro-ungare. Declararea lor fără valoare de Statul Român. Titlurile acestor împrumuturi. Dacă pot fi lombardate Art. 1447 c. civ.

Banca Națională a României a intentat acțiune la Trib. Cluj s. IV-a, prin care cerea ca intimații să-i plătească suma de 37,500 lei cu accesorii, susținând că pârâții au ridicat în cursul anului 1918 dela Banca Austro-Ungară un împrumut de 75.000 coroane, creanță ce potrivit art. 206 din Tratatul dela Saint-Germain a fost cesionată Statului Român, iar aceasta a cesionat-o reclamantei și care sumă a subscris-o pentru împrumutul VII de războiu la Banca Ipotecară Transilvăneană, pe baza unui blanchet bancar, prin care declara că s'a împrumutat cu suma sus menționată dela Banca Austro-Ungară, având drept gaj titlurile de împrumut de războiu; că tribunalul a respins acțiunea, iar Curtea de Apel Cluj s. II-a, prin decizia nr. 290 din 1927—11 din 15 Iunie 1927, a admis apelul reclamantei și a admis acțiunea pe considerațiunea că operațiunea intervenită între Banca Austro-Ungară și pârâtă nu este un împrumut de lombard, pe baza căruia creditorul nu se poate despăgubi decât din valoarea gajului, ci este un împrumut pur și simplu pe baza căruia banca are drept să se despăgubească în afară de gaj și din averea personală a debitorului; că în contra acestei decizii pârâții au făcut recurs, iar această Inaltă Curte, prin decizia nr. 1065 din 1930, a admis recursul, a casat deciziunea și a trimis afacerea spre o nouă judecare la aceeași Curte;

Pentru a decide astfel această Inaltă Curte argumentează că după tratatele de pace împrumuturile de războiu austro-ungare nu cad în sarcina statelor moștenitoare ale plăți, astfel că reclamarea plății acestor titluri de războiu nu privește acele state; ci pe statul austriac și ungar de azi; că împrejurarea că statul român a semnat convențiunea prin care întocmai ca toate statele succesoriale ia asupra-și activul și pasivul sucursalelor Băncii Austro-Ungare de pe teritoriul său, în anume condițiuni, nu justifică însă existența vreunei creanțe legale în contra Statului Român din titlurile de războiu lombardate sau nu la acele sucursale, întru cât guvernul român când a subscris și ratificat acea convențiune, a făcut rezerva formală că nu înțelege să dea vreo valoare împrumuturilor de războiu austro-ungare care nu-l privesc și nu înțelege a le plăti, așa că față de această rezervă, împrumuturile de războiu ale resortisanților din teritoriile liberate sunt fără valoare pentru acel guvern, iar cei vătămați prin asemenea plasamente n'au decât să reclame guvernelor statelor austriac și ungar spre a fi desdăunați; că din moment ce aceste împrumuturi n'au nicio va-

loare, lombardurile cad și ele dela sine; că chiar dacă nu ar fi un lombard ci un împrumut simplu și în acest caz părții nu pot fi obligați la plata sumei în schimbul instituirii titlurilor gajate, deoarece aceste titluri neavând nicio valoare pe teritoriul român, ele sunt *res extra commercium* asupra cărora, potrivit art. 878, cod. civ., nu se pot face contracte, iar dacă s'a contractat pe când erau valabile, cum este cazul în speță, se aplică art. 1447 cod. civ. care prevede că peirea lucrului prin caz fortuit stinge orice obligațiune, principiu ce urmează a se aplica și în cazul când îndeplinirea unei obligațiuni sau plata unei datorii a fost zădărnicită prin orice împrejurare fortuită;

Că litigiul revenind în fața Curții de apel, aceasta prin decizia nr. C. I. 3547 din 1930—28 din 15 Ianuarie 1932, a respins apelul ca nefondat și prin consecință a respins acțiunea;

Pentru a decide astfel Curtea de apel constată în fapt că la 29 Noembrie 1917 părții au subscris prin Banca Ipotecară Cluj 100.000 coroane la împrumutul de războiu emisiunea VII-a plătind un aconto și rămânând datori 91.250 coroane pentru care au lombardat titlurile subscrise, mai dând în același timp băncii ipotecare o obligațiune în bianco pentru ca banca să poată sconta împrumutul la Banca Austro-Ungară; că la 30 Octombrie 1918 Banca Austro-Ungară se găsește în posesia acestei obligațiuni completată în sensul că părții se împrumută dela Banca Austro-Ungară cu 75.000 corone gajând cele 10 titluri din împrumutul de războiu; că față de aceste fapte Curtea argumentează că acțiunea trebuie respinsă deoarece creditele acordate pentru semnarea împrumutului de războiu al statului austro-ungar pe bază de lombardare acestor titluri nu se mai pot valorifica pe teritoriul Statului Român, atari lombarde fiind lipsite de rațiune; că apoi examinând susținerea reclamantei, pe care Curtea o găsește ca nedovedită, anume că Banca Austro-Ungară n'ar fi făcut părților un împrumut de lombard, ci un împrumut simplu în conformitate cu statutele băncii, după care banca ar fi în drept să se despăgubească nu numai din gaj, ci și din altă avere a debitorului, dacă gajul n'ar fi fost suficient și în atare caz acțiunea trebuie respinsă pentru că banca n'a valorificat la timp dreptul său, când atari titluri aveau o valoare, iar azi prin scoaterea lor din comerț este a se aplica art. 447 c. c. a.; că, în fine, Curtea de apel mai constată că oferta reclamantei de a preda titlurile contra plății este lipsită de importanță, constituind în același timp o modificare de acțiune, prohibită de art. 494 proc. civ.;

Având în vedere că în contra acestei deciziuni s'a făcut un nou recurs, de astă dată de reclamantă.

Având în vedere că după cum s'a arătat această Inaltă Curte a stabilit, prin decizia nr. 1065 din 1930, că dacă împrumutul din speță este socotit ca lombard, atunci față de trat. în vig. și rezerva făcută de guvernul român că nu înțelege să dea vreo valoare împrumuturilor de războiu austro-ungare, aceste împrumuturi fără valoare pentru guvern, iar lombar-

durile cad și ele; că dacă este socotit ca un împrumut pur și simplu aceste titluri neavând nici o valoare pe teritoriul român, deci fiind *res extra commercium*, are a se aplica art. 1447 cod. civ. care prevede că peirea lucrului prin caz fortuit stinge orice obligațiune, principiu ce se aplică și în cazul când îndeplinirea unei obligațiuni sau plata unei datorii a fost zădărnicită prin orice împrejurare fortuită.

Că față de aceste principii stabilite de această Inaltă Curte prin deciziunea anterioară și întru cât în speță este vorba de un împrumut de războiu, examinarea motivelor de casare din acest recurs devine inutilă, deoarece prin ele în esență se pune din nou în discuțiune chestiunea valabilității acestor titluri;

Ca atare recursul în întregime urmează a fi respins;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

Decizia No. 215—1935. Președ. D-IulT. Magheru consilier

Responsabilitate. Stat. Legea VIII 1871 despre responsabilitatea magistraților și funcționarilor judecătorești. Aplicațiune.

Având în vedere că din examinarea ambelor recursuri rezultă, că se critică soluționarea Curții pentru exces de putere, greșita interpretare și violarea art. 240, 245, 268 și 270 din legea de organizare judecătorească și 50—65 din regulamentul portăreilor, potrivit cărora răspunderea este personală a greșierilor și portăreilor, pentru valorile depuse în păstrarea lor.

Că dispozițiunile legii maghiare fiind înlocuite cu cele ale legilor române, greșit s'au aplicat în speță dispozițiunile art. 74 din legea VIII: 1871 și art. 1315 c. civ. austriac și s'a conchis în baza lor că Statul Român este responsabil. Că de altfel se pretinde, în ipoteza că legea maghiară VIII: 1871 ar fi aplicabilă—denunțul reclamantei fiind introdus cu mult peste termenul de un an de la săvârșirea infracțiunii prevăzut pentru introducerea acțiunii, aceasta se găsește prescrisă.

Considerând că dispozițiunile legii de organizare judecătorească română din 1924, mod. în 1925 fiind aplicabile pe întreg teritoriul țării, au abrogat în mod neîndoios dispozițiunile de organizare judecătorească din fostele legi ungare, cum și legile expres prevăzute și anume cele din art. 311, — legile maghiare, referitoare la tutelă și curatelă — art. 313, unele părți din procedura penală, — și art. 318 prin care se abrogă toate legile și regulamentele referitoare la numărul circumscripțiilor, funcționarea instanțelor, etc. Că, nici un text al legii române de organizare judecătorească citată, neabrogând însă în mod expres legea VIII: 1871 privitoare la responsabilitatea Statului, și nici o altă lege necuprinzând dispozițiuni contrare acesteia, urmează că zisa legea VIII: 1871 continuă a governa materia și normele ei au a se aplica singure și în speță.

astfel că imputarea de violare a textelor din legea de organizare română fiind nefondată se respinge.

Că art. 74 al legii citată, stabilind termenul de prescripție, relativ scurt, la un an de la data săvârșirii faptei dăunătoare, n'a putut înțelege că acest termen să curgă înainte de a se fi stabilit calitatea faptei, ca dăunătoare, pentru parte, ceea ce este și logic, deoarece partea numai atunci se poate privi prejudiciată dacă s'a putut stabili, că fapta este delictuoasă și generatoare a prejudiciului suferit.

Așa fiind și în spetă stabilindu-se că infracțiunea este dăunătoare pentru intimata reclamantă la data de 6 Septembrie 1932, când funcționarul a fost condamnat penalicește, urmează că numai dela această dată se socotește termenul de un an prevăzut pentru prescripția acțiunii, ceea ce făcând, Curtea n'a violat întru nimic dispozițiunile art. 74 din citata lege, astfel că această imputare fiind nefondată se respinge.

Potrivit art. 19 al legii VIII: 1871, responsabilitatea Statului fiind mărginită numai la cazul când infracțiunea a fost comisă în calitatea oficială a funcționarului, și instanța stabilind în mod necontestat această calitate a infractorului în spetă — atunci când arată că grefierul a fost delegat prin delegația Nr. 2885 din 20 Septembrie 1930 în afara atribuțiilor sale, a ține licitația în zilele de 25 și 26 Septembrie 1930, și era îndreptătit conform art. 170 leg. execuțională a primi în mâinile sale garanțiile de licitație — urmează că nu poate fi vorba nici despre o violare a acestui text ori despre un exces de putere, instanța fiind autorizată în aceste împrejurări a conchile că Statul este răspunzător pentru acest prepus al său, și în consecință și această imputare fiind nefondată recursul cată a se respinge.

Curtea de Apel Cluj Secția II.

No. C. II. 1277—3—1931.

Testament verbal. Condițiuni de valabilitate. Potrivit art. 15 din legea XVI: 1876 pentru valabilitatea testamentului verbal se cere între altele că testatorul expunând dispoziția de ultima voință să se exprime vorbind sonor în așa fel încât să fie auzit și priceput de martori, iar acea dispoziție privitoare la transmiterea averii sale după moarte să o facă în întregime unitar, învederându-se aceea ca un act al propriei lui inițiative, deci fără intervențiunea unuia din martori, ca răspunzând la întrebările acestuia și în fine testatorul după terminarea dispozițiilor să declare că cele arătate de lănsul în fata martorilor voeste a le considera ca testamentul său verbal.

MOTIVE: Contra sentinței tribunalului — admitându-se acțiunea — pârâtele au înaintat apel susținând petiția de apel în conformitate cu apelul scris.

Intimatul a cerut respingerea apelului cu cheltueli.

Tribunalul în baza depozitiilor martorilor testamentari a stabilit drept stare de fapt, că testatorul în prezența a lor 5 martori neinteresati cari au fost chemati în acest scop și cari au fost de față toți deodată și în permanență a declarat, că imobilul litigios îl lasă reclamantului și că în următoarea zi a și repetat această declarație în prezența aceluiași martori motivând precederea sa cu aceea, că fiind ziua precedentă zi de Duminecă, din această cauză să nu poată fi trasă la îndoială valabilitatea dispozițiilor sale luate; a mai stabilit tribunalul, că testatorul și-a făcut dispozițiile în deplină latitudine a facultăților sale mentale neconstrâns de nimeni și că după facerea testamentului la 3—4 săptămâni a decedat.

În baza acestei stări de fapt tribunalul a conchis la valabilitatea testamentului verbal, a cărui valiliditate formează obiectul acțiunii, motivând în drept că din depozitia martorilor rezultă în mol neîndoielnic, că testatorul a voit să-și considere declarația făcută drept testament verbal.

Pârâtele prin apelul lor au atacat în prim rând starea de fapt stabilită de tribunal susținând că aceasta este defectuoasă și necompletă, întrucât din depozitiile martorilor testamentari se poate constata, că pe defunct când a vorbit l-a întrebât matrorul O. N. că ce va fi cu oile și boii, la ce reclamantul i-a întrerupt vorba zicând că va da și surorilor sale, iar defunctul — după depozitia martorelui I. A. — a spus că le lasă tot reclamantului, iar — după depozitia martorelui O. N. ar fi spus că oi sunt vre-o 3—4, împrejurări decizive cari lipsesc din starea de fapt a sentinței atacate.

Ori, din ele rezultă nevalabilitatea testamentului fiind normă de drept stabilită de jurisprundență în iurul art. 15 din legea testamentelor, că dispoziția de ultima voință este un act unitar, care trebuia făcută din propria inițiativă și fără intervențiunea martorilor făcând aceștia întrebări și răspunzând testatorul la acelea; neîndeplinindu-se această condiție și mai ales nefiind de loc dovedit, că testatorul după terminarea declarațiunii care cuprinde testarea, ar fi declarat că dispozițiile sale le consideră ca testamentul său verbal, — actul în chestiune este nul și în consecință acțiunea reclamantului urmează a se respinge.

Examinând Curtea motivele apelului coroborat cu sutiinerile părților adverse și cu întregul material al proporțiunii deci și depozitiile martorilor testamentari cu ocaziunea audierii lor în fata instantei lăsământare, — găsește că Tribunalul numai prin călcarea dispozițiilor art. 15 din legea XVI: 1876 a putut să admită acțiunea constatând valabilitatea testamentului verbal făcut de defunctul H. I. lui M.

Anume potrivit art. 15 din suszisa lege pentru valabilitatea testamentului verbal se cere ca condițiunile de formă, că testatorul să-și spună dispozițiunea sa testamentară în fata a 4 martori anume chemati în acest scop, aceștia fiind toți deodată prezenti în tot timpul testării, și testatorul expunând dispoziția de ul-

tima voință să se exprime vorbind sonor în așa fel încât să fie auzit și priceput de martori, iar acea dispoziție privitoare la transmisivitatea a verei sale după moarte să o facă în întregime unitar, învederându-se aceea ca un act al propriei lui inițiative deci fără intervenția u-nuia din martori, ca răspunzând la întrebările acestuia și în fine testatorul după terminarea dispozițiilor să declare că cele arătate de dânsul în fața martorilor voeste a le considera ca testamentul său verbal.

Deși e cert, că în conformitate cu jurisprudența nu este necesar folosirea textuală a cuvintelor prevăzute de lege declarațiunea putând fi exprimată și cu termeni echivalenți, deci pentru valabilitatea testamentului verbal e suficient, dacă din declarația testatorului se poate constata, că a voit să facă testament verbal și că el însuși a considerat dispozițiile sale de ultima voință ca testament verbal.

Însă legea pretinde neapărat o declarație din partea testatorului întrebându-se sau cuvintele legii din art. 15 sau cuvinte similare, echivalente din cari s'ar putea deduce că testatorul a voit ca declarațiile sale să fie privite ca testamentul său verbal, nefiind suficient dacă din alte împrejurări se poate conchide la aceea, că testatorul a voit să facă testament.

Având în vedere deci că în speță testatorul nu a făcut dispoziția sa în întregime din proprie inițiativă ca răspunzând la întrebarea unui martor testamentar, și de altă parte decedatul neîntrebându-l nici o expresie din care să se deducă cert, că declarația sa o consideră ca testamentul său verbal și deci dispoziția neîntreținând condițiile formale din art. 15 din legea testamentelor, greșit Tribunalul a admis acțiunea, urmând ca Curtea să admită apelul părților și să reformeze sentința atacată în sensul dispozitivului.

Cheltuelile de judecată și de apel s'au acordat în baza art. 424, 425 și 508 P. c.
11 Februarie 1932.

Notă. — În vechea legiuire a Moldovei era cunoscut testamentul verbal, căci Codul Calimachi prevedea în art. 748—750 că se poate testa verbal înaintea judecătorilor, și aceștia erau datori să scrie fidel voința testatorului.

De asemenea la Romani se putea testa verbal înaintea autorității judecătorești sau municipale, cari luau act de voința testatorului (testamentum apud acta conditum).

Din aceste scurte arătări se învederează deosebirea dintre condițiile de formă ale testamentului verbal pe care le prevedea legiuirile amintite, și cele prescrise de art. 15 din legea Ungară XVI 1876, conform căruia testatorul își face testarea înaintea a patru martori, așa încât dovada existenței testamentului verbal, ca act juridic, se sprijină numai pe declarațiile martorilor testamentari, cari cată a fi considerați ca depozitarii acestui act.

Intr'adevăr, din textul citat al legii Ungare rezultă, că testatorul, care face testament verbal, trebuie să rostească dispozițiile lui de ultimă voință prin „grai viu” înaintea martorilor, pentru ca aceștia să audă, să înțeleagă și să rețină expresiunile întrebunțate de testator pentru ca să fie capabili să reproducă fidel acele

cuvinte. Așa dar, în caz de conflict asupra existenței valabile a unui testament verbal, instanța judecătorească se va mărgini numai la interpretarea cuvintelor spuse de testator, auzite și reținute de martorii testamentari, și va constata, din aceste cuvinte, îndeplinirea condițiilor de formă ale testamentului oral, de unde consecința, că îndeplinirea acestor cerințe formale nu se pot dovedi, sau proba nu se poate completa, prin prezumțiuni deduse din împrejurări exterioare actului, cum de ex. din faptul că testatorul era în acel moment grav bolnav, ori că martorii au rămas cu impresiunea că persoana a voit să facă un testament verbal etc.

Concluziunea dar, la care trebuie ajuns, este aceea, că după cum la testamentul scris, formele de validitate trebuie să rezulte exclusiv din document, tot astfel la testamentul oral cerințele legale de formă trebuie să apară exclusiv din însuși act adecă din cuvintele testatorului.

Din același text de lege rezultă, că din cuvintele testatorului trebuie să se desprindă clar, două declarațiuni distincte, cari sunt esențiale, fiindcă ambele împreună dau structura juridică a testamentului verbal, — bine înțeles este indiferent expresiunile întrebunțate de testator, — și anume o primă declarațiune care este referitoare la instituirea de crede precum și la numirea bunurilor transmise; iar a doua declarație cuprinde voința hotărâtă a testatorului, că dispoziția ce o face constituie testamentul său verbal, cu alte cuvinte este exprimarea voinței referitoare la alegerea formei testamentului, adecă aceea a testamentului verbal, — iar judecătorii fondului vor aprecia și vor interpreta în mod suveran, dacă din cuvintele testatorului rezultă și se distinge lămurit această voință, în așa fel exprimată, încât să fie constatată existența testamentului verbal.

Iată pentru ce cred, că Curtea prin deciziunea la care mă refer, a pus în evidență adevăratele principii, când în speță judecată n'a constatat existența unui testament verbal, căci din depozițiile martorilor nu reiese, decât că pretinsul testator, a rostit numai cuvintele „că las anumita avere”, neîntrebându-se o altă expresiune din care s'ar putea deduce intențiunea persoanei că a înțeles să facă un testament verbal.

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secții Unite
Decizia Nr. 44/1935. Președinția Dlui D. Volanachi prim-președ

Constitutionalitatea legilor: Procedura de urmat conform art. 29 din Legea Curții de Casație în cazul când recursul s'a judecat de altă Instanță judecătorească decât Curtea de Casație.

Având în vedere actele dela dosar din cari rezultă că prin cartea de Judecată Nr. 1249 din 1933 Judecătoria Urbană Craiova a condamnat pe Sercău Constantin, pentru faptele de furt, la 3 luni închisoare corecțională; că inculpatul declarând apel, Tribunalul Dolj Secția IV-a, prin sentința Nr. 642 din 1934 a respins acest apel; că opoziția declarată de inculpat în contra acestei sentințe a fost anu-

lată de acelaș tribunal, prin sentința Nr. 2377 din 1934, că în contra acestei ultime sentințe condamnatul a declarat recurs înaintea Curții de Apel Craiova, susținând că Tribunalul prin exces de putere i-a anulat opoziția considerând procedura completă, iar în ceiace privește obligatiunea de a se constitui prizonier, impusă prin art. 422 procedura penală, pentru a fi admis a face recurs, arată că pune concluziuni pentru neconstitucionalitatea acestui articol.

Curtea de Apel Craiova Secția II-a prin deciziunea Nr. 168—1935, în lipsa recurentului, a respins recursul ca inadmisibil, constatând că inculpatul nu s'a conformat art. 422 proc. penală, iar în ceiace privește chestiunea neconstitucionalității ridicată, a dispus trimiterea dosarului Secțiunilor Unite ale acestei Inalte Curți.

Considerând că potrivit art. 29 legea Curții de Casație, care stabilește competența Secțiunilor Unite ale acestei instanțe, în judecarea chestiunilor de neconstitucionalitate și procedura de urmat în cauză, în cazul când o asemenea chestiune se ridică nu înaintea Curții de Casație, ci a altor instanțe judecătorești, judecând ca instanță de recurs, în acest caz partea care contestă neconstitucionalitatea legii, nu poate deduce această chestiune înaintea Secțiunilor Unite decât sub forma unui recurs special, îndreptat în contra hotărârii date în recurs de instanța specială de casare.

Că de aci rezultă că, în asemenea cazuri Secțiunile Unite ale Inaltei Curți, nu pot fi sesizate cu judecarea unei chestiuni de neconstitucionalitate prin trimiterea de către instanța specială de recurs, ci numai printr'un recurs special îndreptat de parte în contra deciziunii acestei instanțe, care recurs neexistând în speță, cererea de neconstitucionalitate este nereglată dedusă înaintea Secțiunilor Unite și urmează a fi respinsă ca atare.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a.
Decizia No. 1051—1935. Preșid. Dlul A. D. Procopiu cons.

COMPETINȚA. *Principiul neretroactivității. Nu poate fi aplicat decât numai la fondul dreptului. Nu există drept câștigat în privința faptelor și jurisdicțiilor, pe care legea le institue într'un interes public. (Art. 1 cod. civ. Art. 262 pr. civ.)*

CURTEA.

Asupra cererii D-lui Prim-Presedinte al Tribunalului Bălți de a se pronunța de această Inaltă Curte un regulament de competență în cauză privind contestația la urmărire făcută de Ion Boghin;

Având în vedere actele și lucrările dela dosarul cauzei din care rezultă că, Tribunalul Bălți S. I-a. fiind sesizat cu judecarea contestației făcută de Ion Boghin în contra urmăririi pornită contra sa de către Administrația Financiară Bălți prin aplicarea de sechestrul asupra averii sale pentru neplata sumei de 16.364 lei, prin sentința cu Nr. 655 din 14 Iunie 1934 și în urma incidentului de incompetență „ratione materie” ridicată de contestator, și-a declinat competența de a judeca în cauză

și a dispus trimiterea ei în judecata judecătoreștii de ocol Rășcani, pe motiv că, deși Tribunalul a fost legal sesizat cu judecarea contestației potrivit legii pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice din 1933 care lege cădea în competența tribunalelor asemenea contestațiunii dela suma de 5.000 lei în sus, însă, din moment ce a intervenit între timp legea nouă, din Mai 1934, care a mărit competența judecătorilor în această materie până la suma de 50.000 lei în primă și ultimă instanță, lege ce nu dispune că judecarea unor asemenea contestațiuni să fie continuată de instanța la care au fost introduse, urmează că Tribunalul să-și decline competența și a trimite cauza la judecătoreștii de ocol respective;

Că, afacerea — după ce ulterior judecătoreștii de ocol Rășcani s'a desesizat de judecare întru cât în mod greșit fusese sesizat cu soluționarea cauzei — venind înaintea judecătoreștii de ocol Zăbriceni — Bălți, aceasta instanță la rândul său își declină de asemenea competența prin cartea de judecată Nr. 71—1934, pe motiv că, dat fiind principiul că legea nouă nu dispune decât pentru viitor și din moment ce legea nouă de urmărire intervenită în cauză, n'a dispus ca acele constituțiuni pendinte înaintea tribunalului și cari intră în competența judecătorilor de ocol după nouile dispozițiuni ale legii, să fie trimise acestora a fi soluționate și potrivit principiului că competența unei instanțe se regulează după legea în vigoare în momentul introducerii acțiunii, urmează că judecarea contestațiunii de față revine tribunalului Bălți.

Considerând că, prin pronunțarea hotărârilor de mai sus, între cele două instanțe de judecată intervenind astfel un conflict negativ de jurisdicțiune, această Inaltă Curte este chemată a pronunța în cauză un regulament de competență în conformitate cu dispozițiunile art. 262 pr. civilă.

Considerând că, potrivit art. 1 cod. civil, legea dispune numai pentru viitor ea nu are putere retroactivă;

Considerând că, acest principiu al neretroactivității, în sensul că legea nouă se aplică imediat, nu poate fi absolut, și între cazurile în cari legea nouă urmează să se aplice unui fapt juridic petrecut sub imperiul vechei legi, sunt și legile relative la organizarea judecătorească, la procedură și competență;

Că în adevăr, principiul arătat, nu poate fi aplicat decât numai la fondul dreptului, nu și la legile menționate, întrucât niciodată părțile nu pot avea un drept câștigat în privința formelor și jurisdicțiilor pe cari legea le institue într'un interes public și care sunt presupuse că asigură o mai bună distribuție a justiției, — afară bine înțeles de cazurile când legea nouă ar prevedea în mod expres dispozițiuni contrarii;

Având în vedere că, față de cele de mai sus, și cum, în speță, legea nouă pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice din 5 Mai 1934, prin art. 44 a modificat competența instanței în ce privește judecarea contestațiunilor potrivit acestei legi majorând compe-

tința judecătorilor de ocol până la o sumă de 50.000 lei, urmează a se decide că, contestația ce Ion Boghin introdusese înaintea tribunalului contra urmării unei sume de 16.364 lei și care contestațiune nu era soluționată la promulgarea noii legi, intră în competența judecătoriei de ocol a fi soluționată și anume a judecătoriei de ocol Zăbriceni, jud. Bălți și că deci bine Tribunalul Bălți și-a declinat competența.

Având în vedere însă că, prin legea pentru modificarea unor articole din legea pentru organizarea judecătorească din 2 Aprilie 1935 sus numită judecătoria a fost desființată, iar prin decretul regal No. 952 din 9 Aprilie 1935 privitor la modificarea circumscripțiilor judecătorilor, comuna Zăbriceni împreună cu celelalte comune și sate ce făceau parte din circumscripția desființatei judecătoria Zăbriceni, au fost trecute în circumscripția judecătoria Răscani rurală același județ;

Că așa fiind, regulându-se competența cauza urmează a fi trimisă judecătoria de ocol Răscani jud. Bălți spre a proceda la judecarea contestațiunii.

Regulând competența:

Trimite cauza spre soluționare judecătoria de ocol Răscani, județul Bălți.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II.
Decizia No. 3051—1935. Președinte: Th. Radu cons.

Penal. Competința jurisdicțiunii în materie penală se reulează după natura infracțiunii pentru care inculpatul a fost trimis în judecată, iar nu după calificarea și pedeapsă ce ulterior instanțele au stabilit.

DELIBERÂND,

Văzând motivul de casare bazat pe cazul de nulitate de formă prevăzut de art. 384 pct. 4 pr. pen. prin care recurrentul sustine că întru cât a fost condamnat în baza art. 323 al. I, c. p. care infracțiune conform art. 18 pct. 2 din legea XXXIV din 1897 este dată în competența judecătoria spre judecare, ar urma de aci, că, în speță, instanțele de judecată și-ar fi depășit competența lor materială.

Considerând că, potrivit principiilor generale în materie, competența jurisdicțiunii în materie penală se reulează după natura infracțiunii în sine, pentru care inculpatul a fost trimis în judecată, iar nu după calificarea și pedeapsa ce ulterior instanțele de judecată au stabilit.

Că, astfel fiind și cum în speță, din actele și lucrările din dosar, se constată că, acuzatul Ernest Kristyiori a fost trimis în judecata Tribunalului Hunedoara, prin rechizitorul introductiv No. 1255—1933 al Parchetului aceluși Tribunal, pentru crima de violare a domiciliului prevăzută și calificată de art. 330 c. p. în comun material cu delictul de vilare libertății individuale prevăzut și calificat de art. 323 al. II teza I c. p. comb. cu art. 326 c. p. ce acuzat-comun material cu delictul de violare libertății

forța dela domiciliul său pe femeia Kristyiori Elena, a dus-o la el acasă iar apoi sub pretext că ar fi bolnavă a internat-o în spitalul din Deva și -a răpit astfel libertatea pe timp de 12 zile, infracțiuni care astfel după cum au fost expuse prin natura lor sunt de competența Tribunalului de a le judeca în primă instanță, urmează a vedea că în cauză, instanțele de judecată nu și-au depășit prin nimic competența lor materială.

Că, dar motivul de casare urmează a fi înlăturat ca nefondat:

Văzând motivul de casare bazat pe cazul de nulitate de formă prevăzut de art. 384 pct. 9, pr. pen., prin care recurrentul tinde la casarea deciziunii pentru motivul că, instanța de apel nu s'a pronunțat asupra probațiunii propuse de el, prin motivele scrise ale apelului său, prin care a cerut a i se audia martorii Gheorghe Duncea, Brutus Bura, Margareta Kristyiori, Iușan Gavril și Duncea Anica asupra împrejurărilor indicate prin zisele motive.

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 384 pct. 9 pr. pen. instanța este datoare să se pronunțe asupra propunerii făcută la desbaterea principală, de către cel care a declarat calea de atac.

Că, astfel fiind și cum din actele și lucrările din dosar se constată că deși recurrentul, prin motivele scrise ale apelului ce a declarat în contra sentinței primei instanțe, a cerut audierea martorilor de mai sus pentru a-și dovedi nevinovăția, motive de apel care conform art. 418 și 419 al. 3 Pr. p. întrucât atât apelantul cât și partea adversă au lipsit dela desbaterea principală a Curții de fond, au trebuit să fie expuse în acea sedință de consilierul raportor potrivit dispoz. art. 418 al. II, p. p. pentru ca instanța să le cunoască și a le lua în cercetare, totuși Curtea de Apel prin deciziunea supusă recursului omite a se pronunța asupra concludenței și admisibilității probațiilor probuse, de unde urmează că, numai săvârșind nulitatea prevăzută de art. 384 pct. 9 pr. pen. a putut proceda astfel.

Că, dar acest motiv de casare găsindu-se fondat, fără a mai intra în discuțiunea și a motivelor de fond, urmează a se casa deciziunea atacată, pentru cazul de nulitate prevăzut de art. 384 pct. 9 pr. pen., cu trimitere spre o nouă judecare la aceeași Curte de Apel.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

Decizia No. 2849—1935. Președinția Dlui N. Stănilă consilier

Penal. Avocatul care n'are împuternicirea specială din partea acuzatului de a declara recurs și n'a figurat ca apărător la Curtea de fond, nu poate fi indrituit de a formula petițiuni la C. de Casație în numele acuzatului.

DELIBERÂND,

Asupra recursurilor declarate de avocatul Victor Munteanu în numele acuzatilor Dascăl Nicolae, Tite Ioan, Tite Floare, Trifan Ioan, Olar Gavrilă și Mic Grigoras în contra deciziunii penale Nr. 1173 din 11 Oct. 1934 a Curții de Apel Cluj s. I-a (dos. P. I, 468—1934).

Având în vedere că, din actele și lucrările din dosar se constată, că, avocatul Victor Munteanu care a făcut prezentele recursuri, la data de 6 Sept. 1935 a introdus la Curtea de Apel Cluj s. I-a tot în numele acuzatilor o petițiune prin care aceștia își retrag recursurile declarate în cauza de față.

Că, însă avocatul Munteanu nu a figurat ca apărător al acuzatilor în acest proces și nici împuternicire specială de a declara recurs n'are.

Considerând că, potrivit dispoz. art. 425 pr. pen., decizia Curtii de Apel, pronunțată în lipsa acuzatilor sau apărătorului său special, va trebui să fie comunicată inculpatului și evident că va putea face recurs numai el personal, sau în numele lui apărătorul care are o împuternicire specială de a face recurs, dată lui în conformitate cu prevederile cuprinse în legea avocaților.

Că, astfel fiind și întrucât în spetă avocatul Munteanu n'are nici o împuternicire specială din partea acuzatilor de a declara recurs și nici n'a figurat ca apărător în această cauză la Curtea de fond, urmează că nu este îndrituit de a formula petițiuni în justiție în numele acuzatilor și deci prin consecință această Inaltă Curte, nu poate lua în considerare cererea de retragerea recursului, iar recursurile introduse în asemenea condițiuni câtă a fi respinse ca declarate de o persoană fără calitate.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.
Decizia Nr. 2768—1935, Președinția Dlui Th. Radu cons.

Penal. Căile de atac (și recurs) nu se pot îndrepta contra încheierilor judecătorești determinate de art. 378 pr. pen., care nu prevede și calea recursului în casare.

DELIBERÂND,

Asupra recursului făcut de acuzatul Pop Ioan prin apărătorul său contra deciziei cu caracter de încheiere a Curtii de Apel Cluj sec. II, pronunțată în ziua de 12 Oct. 1934, prin care s'a respins apelul (recurs) declarat de numitul acuzat împotriva încheierii Trib. Someș sec. I, din ziua de 15 Iunie 1934 și prin care i s'a refuzat în principiu, în sensul art. 456 alin. penultim proc. pen.: cererea de revizuire (reînnoire) făcută în cauza penală Nr. P. 2467—1929 áceluias Tribunal.

Având în vedere incidentul de inadmisibilitate a recursului ridicat de Dl Procuror General.

Având în vedere că prin art. 103 din Constituție declarându-se de ordin constituțional dreptul de recurs, prin aceasta se cuprinde o dispozițiune generală, rămânând ca prin legi speciale să se determine ce anume hotărâri judecătorești sunt susceptibile de acest recurs și să se reglementeze modul și termenul în care recursul trebuia făcut.

Considerând că aceste directive se reglementează prin legea Inaltei Curtii de Casație și Justiție, care în art. 24 cuprinde că numai hotărârile Tribunalului de prima instanță nesupuse la apel și hotărârile desăvârșite pronunțate de instanțele de apel, pot fi atacate cu re-

termenii recursului se stabilesc prin art. 32—37 din aceeași lege, care dispozițiuni însă se referă numai la recursurile făcute în materie civilă, dat fiind că art. 38 prevede că în materie criminală, corecțională și de simplă poliție, recursul se face în modul și termenii prevăzuți de codul de procedură penală.

Că, prin urmare, cu privire la modul și termenii recursului făcut în materie penală, în teritoriile Transilvănene, determinante sunt dispoz. legii de procedură penală actualmente în vigoare care în această privință cuprinde dispozițiuni în art. 426 și urm., parte înlocuite și modificate prin legi posterioare.

Considerând că din toate aceste dispozițiuni și în deosebi din cele prevăzute de art. 426 proc. pen. — rezultă în mod neîndoios că nu pot fi susceptibile de recursul în casare decât hotărârile având caracterul unei sentințe, căile de atac ce se pot îndrepta contra încheierilor judecătorești determinante fiind de art. 378 proc. pen., care nu prevede și recursul în casare.

Că așa fiind, și cum în spetă se atacă cu recurs în casare o încheiere dată în materie penală, evident că acest recurs nu poate fi admisibil, cu atât mai mult cu cât, după cum s'a văzut, procedura penală în vigoare în Transilvania neprevăzând un astfel de recurs, nu se cunosc nici modul și nici termenii în care un astfel de recurs ar urma să fie făcut.

Că, prin consecință, incidentul de inadmisibilitate este fundat și recursul câtă a fi respins ca inadmisibil în principiu.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 1000/1935, Președ. Dlui V. Erbiceanu consilier

Candidați reușiți la examenul de magistratură. Numire? Ordine de preferință.

Considerând că după dispozițiunile art. 88 din legea de organizare judecătorească au dreptul să-și aleagă locurile candidații reușiți la examen în ordinea clasificării lor.

Că din acest text rezultă că cineva să fie numit în locul solicitat trebuie să aibă o medie mai mare față de alt candidat care a cerut acelaș loc:

Considerând că în spetă Curtea de Apel constată, că reclamantul a cerut prin cererea din 10 Ianuarie 1930 să fie înaintat în locurile vacante din orasele Roman, Botoșani și Dorohoi și că a fost numit la judecătoria din Hateg, fără ca însă instanța de fond să arate în locurile cerute de reclamant au fost numiți candidații cu medii inferioare acestuia. Considerând că în conformitate cu art. 88 citat, locul vacant va fi atribuit candidatului cu media mai mare;

Că, prin urmare, Curtea de Apel era dator să arate dacă locurile dela Roman, Botoșani și Dorohoi — cerute de reclamant — au fost numiți candidați cu medii inferioare lui, în care caz, numai, ar fi putut fi vorba că numirea reclamantului la Judecătoria Hateg și

cursul în casare, iar în ce privește modul și în locurile cerute, s'a făcut în disprețul citatului text.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 1308—935. Președenția D-ului T. Magheru cons.

Ape. Regim. Potrivit art. 7 din legea regimului apelor, care a abrogat legea ungară din 1885 obligația de facerea lucrărilor de curățirea albiilor râurilor cade în sarcina proprietarilor riverani, cari beneficiază de rezultatul acelor lucrări, iar nu în sarcina județului care nu e riveran și nu are nici un beneficiu.

DELIBERÂND.

Asupra recursului făcut de județul Someș contra deciziei Curții de Apel sec. II-a Nr. 175-1935 dată în proces cu Dr. Andrei Macovei și Dr. Iosif Macovei.

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care se constată că intimatii au chemat în judecată pe recurent pentru a fi obligată la plata sumei de lei 120.000 lei daune suferite de ei în anul 1932—1933 din culpa recurentului, care a omis să-și îndeplinească obligația de întreținere curățit și îngrijire a Albiei Văii Tașă-Fizeșului Gherlei, din care cauză albia s'a umplut cu nomol și apele s'au revărsat peste proprietatea intimatilor din comuna Tașă, prefăcându-se în mlaștină, neprodusătoare de venit.

Că Tribunalul Someș sec. II. prin sentința No. C. 2760—1933 din 21 Sept. 1934 admite acțiunea în parte pentru suma de 54251 lei; iar Curtea de Apel Cluj sec. II-a, prin decizia atacată cu recurs, respinge apelul recurentului.

Că pentru a da această soluțiune Curtea de Apel adoptă motivele de fapt și de drept din sentința Tribunalului, care constată în fapt din actele dela dosar dintre care figurează, hotărârea subprefectului județului Solnoc-Dobâca Nr. 1615—1908 și hotărârea Nr. 7008-1932 a iud. Someș și motivează că daunele suferite de intimati derivă din culpa recurentului și prin neexecutarea obligațiunei sale de a curăți albia văii în litigiu, și se ridică, potrivit expertizei făcută în cauză la suma de 54251; Curtea de Apel înlătură apărarea recurentului că concesiunea conform căreia întreținerea albiei cade în sarcina județului, nu este în vigoare, fiind dată în baza unei legi maghiare, din 1885 care a fost abrogată prin legea regimului apelor din 1924 și că conf. art. 7 din această lege întreținerea albiilor cade în sarcina proprietarilor riverani, motivând că Tribunalul n'a violat legea regimului apelor, din 1924, când a admis acțiunea, deoarece potrivit art. 108 din această lege concesiunile în ființă la promulgarea ei, a căror execuțiune a fost încuviințată în baza legilor sau dispozițiilor care erau în vigoare în tinuturile alipite se respectă și vor funcționa mai departe.

Având în vedere că prin motivele de casare, recurentul pretinde că decizia atacată nu cuprinde temeiurile de drept, pe care este bazată, nefiind aplicate, adică fiind rău și greșit aplicate dispozițiunile art. 7, 108 și 109 din le-

gea pentru regimul apelor din 1924 deoarece prin art. 7 din această lege s'au modificat dispozițiunile legii maghiare din 1885 în sensul că lucrările necesare pentru întreținerea asigurarea albiei și scurgerea normală a apelor sunt în sarcina proprietarilor riverani, care beneficiază de aceste lucrări și sunt obligați a contribui la cheltuielile de întreținere în proporție cu foloasele obținute; ori, județul nu este proprietar riveran, nu are nici un folos din aceste lucrări de întreținere, și deci nu se putea stabili în sarcina sa obligația de întreținere unei porțiuni din albia văii în litigiu. Iar concesiunea invocată de fapt este o obligație numită impropriu concesiunii care nu intră în prevederile legii din 1924 deoarece, nu aduce județului nici un folos în sensul legii.

Considerând că potrivit art. 7 din legea asupra regimului apelor din 1924 — prin care a fost abrogată legea ungară asupra regimului apelor dela 1885, obligația de a efectua lucrările necesare pentru curățirea albiilor și suportarea cheltuielilor lor cade în sarcina proprietarilor riverani, cari beneficiază de rezultatul acestor lucrări.

Considerând că în spetă este necontestat că numai intimatii sunt proprietari riverani ai albiei văii în litigiu și numai ei ar beneficia de rezultatul curățirii acelei albiei, iar nu și județul recurent, care nu este nici proprietar și nici beneficiar, cum prevede legea.

Că așa fiind Curtea de Apel numai prin neaplicarea acestui text de lege (art. 7) a putut adopta stabilirea tribunalului că daunele suferite de intimati derivă din culpa județului recurent că nu a curățit albia văii în litigiu, desi după lege această operațiune cădea în sarcina lor ca proprietari riverani, iar nu a județului.

Considerând însă că concesiunea invocată de intimati nu intră nici în prevederile art. 108 din lege — care prevede că concesiunile, folositele și lucrările aflate în ființă la promulgarea legii și a căror execuțiune a fost încuviințată în baza legilor, sau dispozițiilor care erau în vigoare în tinuturile alipite se respectă și vor funcționa mai departe pentru durata prevăzută în actele respective, acest text fiind inaplicabil în spetă, deoarece din economia legii rezultă că prin acest text au fost exceptate dela rigorile ei, menținându-se, numai concesiunile lucrative, care aduc un folos concesiionarului, iar nu ca în spetă, unde de fapt este vorba de o obligațiune numită impropriu concesiune, din care județul recurent, în a căruia sarcină se pune, nu trage nici un folos, ci este numai obligat; dar de altfel atât concesiunea de sub Nr. 1615—1908, cât și deciziunea iud. Someș de sub Nr. 7008—1932 sunt nule și neavenite în drept (1886:XXI, par. 5 litera d; art. 345 lit. f și art. 346 leg. org. adm. locale).

Că așa fiind este evident că Curtea de Apel numai printr'o rea aplicare și violarea dispozițiilor legale de mai sus a putut confirma admiterea acțiunei intimatilor, bazată pe o asemenea concesiune și pe deciziunea iud. Someș Nr. 7008—1932.